

Utvidelse av tiltaksområdet for Surnadal helsehus - Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

Prosjekt:	HENT Surnadal helsehus naturmangfold	Prosjektnr.:	10251768
Kunde:	HENT AS	Prosjektleder:	Jørgen Skei
Utarbeidet av:	Øyvind Wormdal Selboe	Dato:	26.02.2026
Kontrollert av:	Jørgen Skei, 26.02.2026	Godkjent av:	Jørgen Skei, 26.02.2026

Innledning

HENT AS planlegger på vegne av Surnadal kommune å bygge nytt/oppgradere dagens helsehus i Surnadal kommune. Det utarbeides for tiden en reguleringsplan for området.

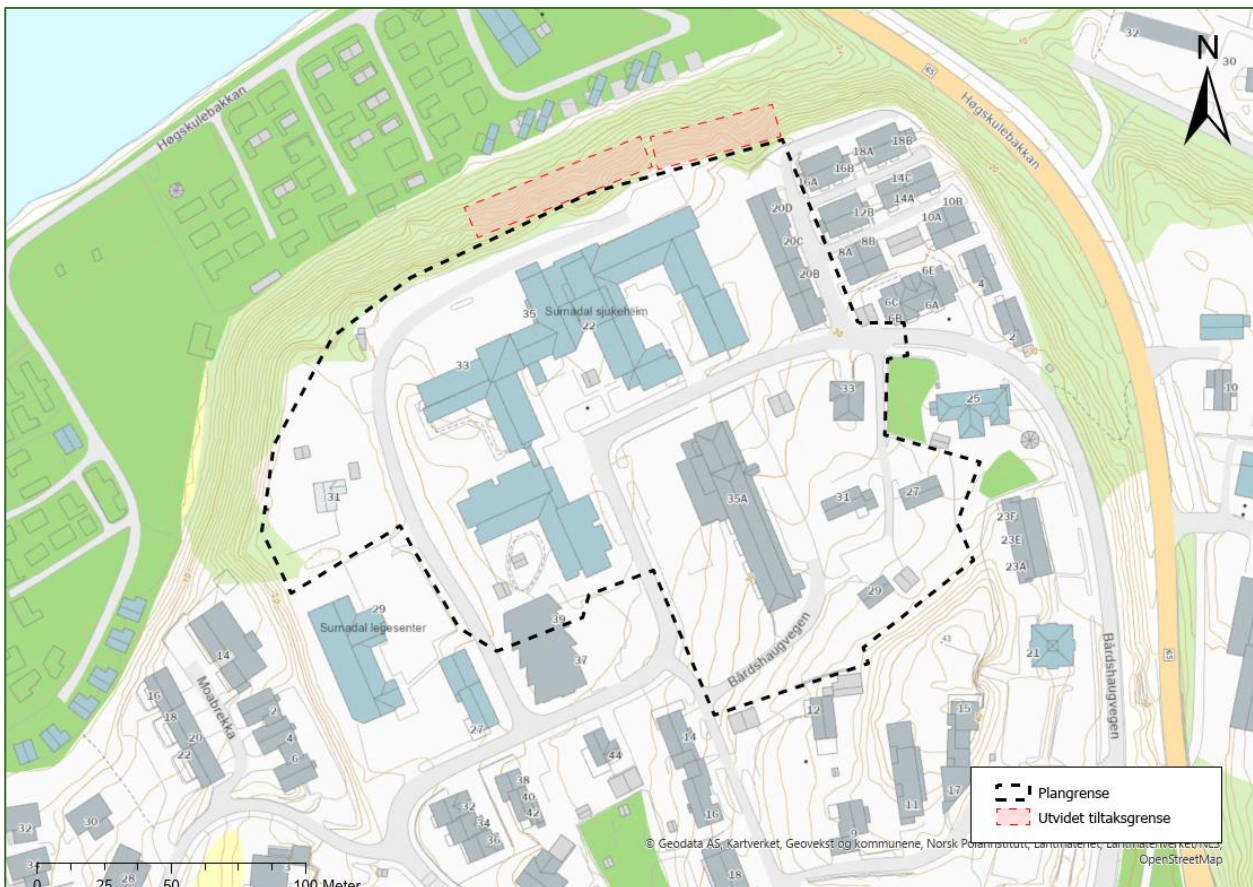
Swecos miljøavdeling i Trondheim fikk i februar 2026 i oppdrag å vurdere endret tiltaksgrense opp mot §§ 8-12 i naturmangfoldloven. Området som det nå planlegges tiltak i er regulert som friområde i gjeldende plan (Skei - Grimsmo, endring Skeismoen m.m). Da oppdraget ble tildelt på vinteren, ble det ikke funnet hensiktsmessig å gjennomføre feltundersøkelser, men det er gjennomført en kort befaring av området den 24. februar 2026. Befaringen ble gjennomført av naturforvalter Øyvind Wormdal Selboe. Kunnskap om området er ellers innhentet fra offentlig tilgjengelige kartinnsynsløsninger (Miljødirektoratets Naturbase og Artsdatabankens Artskart m.fl.), historiske flyfoto og bilder fra området. I tillegg er generell kunnskap om miljøforhold i regionen benyttet.

Dette notatet oppsummerer kjent kunnskap om naturmangfold på land i planområdets influensområde, slik at dette kan brukes som grunnlag for forvaltningsmyndighetens vurderinger etter naturmangfoldloven.

I det følgende gis det først en beskrivelse av naturmangfold og i hvilken grad tiltaket antas å påvirke disse verdiene. Avslutningsvis er det gjort en vurdering av tiltaket opp mot naturmangfoldloven §§ 8-12.

Dagens situasjon i planområdet

Planområdet omfatter tomten for planlagt helsehus, tilhørende adkomstveier og omkringliggende arealer. Området er i dag i hovedsak utbygd med sykehjem og omsorgsboliger, samt interne kjøre- og gangarealer. Feltet som er markert i lys rød i figur 1 var ikke lagt inn i tidligere forslag til tiltaksgrense. Dette arealet skal brukes til teknisk sentral og tiltak for å stabilisere for veg og bygg. Dette arealet ligger i en relativt bratt skråning som går ned mot Surnadal camping Brekkøya.

Figur 1: Avgrensning av planområdet vist med svart stiplet linje. Områder markert med lys rød viser områder som påvirkes utenfor varslet tiltaksgrense, og som er omtalt i dette notatet. Kart: Sweco.

Flora og vegetasjon

Prosjektområdet ligger i klart oseanisk seksjon (O2) i sørboreal sone. Berggrunnen består hovedsakelig av granatglimmerskifer, som danner grunnlaget for middels næringsrik jord. Hele området er dekket av brelvavsetninger, som har lav vannholdingssevne og bidrar til næringsfattige vekstforhold.

Utvidelsen av tiltaksområdet som omtales i dette notatet består av en bratt skråning med løvskog (figur 2 og figur 3). Skråningen er dominert av ung løvskog og krattskog, det er tydelig at de øvre delene av skråningen er ryddet relativt nylig. Det forekommer enkelte større og eldre trær, hovedsakelig furu og bjørk. Området er preget av relativt nylig skogrydding og næringsfattige vekstforhold, og potensialet for forekomst av naturtyper av nasjonal forvaltningsinteresse etter Miljødirektoratets instruks vurderes derfor som lavt.

Planområdet ligger tett ved boligbebyggelse med hager, og det kan derfor være potensial for forekomst av plantearter oppført på fremmedartslista. Det er også registrert fremmedarter nært inntil prosjektområdet, f.eks. hagelupin og rødhyll, begge er vurdert til å ha svært høy risiko. Slike arter er uønsket fordi de kan fortrenge stedegent naturmangfold. Dersom masser med plantemateriale skal fjernes i forbindelse med tiltaket, bør det gjennomføres en risikovurdering for å avklare fare for spredning av fremmede arter til nærliggende naturområder. Det bør i tillegg utføres en fremmedartskartlegging før anleggsarbeidene

starter, slik at en kan avgrense hvor fremmede plantearter vokser, og at jordmassene de vokser i håndteres på riktig måte.

Figur 2: Viser skråningen med planlagt inngrep øst på figur 1. Foto: Sweco.

Figur 3: Viser skråningen med planlagt inngrep vest på figur 1. Foto: Sweco.

Fugl og pattedyr

Selv om planområdet influensområde er påvirket av menneskelig tilstedeværelse og aktivitet, vil ulike pattedyr og fuglearter bruke planområdet og tilstøtende arealer. Grøntdrag og skogholt, inkludert hager, brukes som skjul- og beiteområder for rådyr, og kan også benyttes av mindre pattedyr. Skråningen mellom dagens helsehus og campingplassen har sannsynligvis en funksjon som oppholds- og forbindelsesområde mellom ulike leveområder for fugler og pattedyr.

Innenfor influensområdet er det registrert hekking eller sannsynlig hekking av flere arter knyttet til terrestriske habitater. Noen av disse er rødlistede og dermed av særlig forvaltningsinteresse:

- Grønnfink (Sårbar – VU)
- Gulspurv (Sårbar – VU)
- Fiskemåke (Sårbar – VU)
- Gråspurv (Nær truet – NT)
- Tårnseiler (Nær truet – NT)
- Tyrkerdue (Nær truet – NT)

Det er i tillegg registrert flere rødlistede fuglearter i området, men disse vurderes ikke å hekke her, men kan drive næringssøk i luftrommet og arealer med hage, skog og skrotemark. Områder med tett ung løvskog og kratt kan fungere som hekke- og oppvekstområder for flere fuglearter. Slike miljøer gir gode skjulforhold, reirplasser og stor næringstilgang, og benyttes særlig av spurvefugler som hekker lavt i vegetasjonen. Vegetasjonen i skråningen er vanlig og jevnlig påvirket av menneskelige forstyrrelser, og mangler strukturer som gammel skog, grove trær og død ved som kan danne grunnlaget for høyere artsmangfold. Det bør likevel tilstrebes at eldre og større trær bevares, da disse har større verdi for naturmangfoldet enn ung skog.

Tiltakene vil medføre noe arealbeslag av leveområder, men berører kun en liten del av et større område med tilsvarende kvaliteter for fugl og pattedyr.

Forholdet til naturmangfoldloven §§ 8-12

Ethvert vedtak som kan påvirke naturmangfoldet skal vurderes etter bestemmelser om bærekraftig bruk i naturmangfoldloven kap. II. Bestemmelser om bærekraftig bruk omfatter naturmangfoldloven §§ 8-12:

- § 8 setter krav til kvaliteten på kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold
- § 9 gir bestemmelser om bruk av føre-var- prinsippet
- § 10 setter krav til vurdering av samlet belastning på naturmangfoldet (som følge av tiltaket), og disse vurderingene skal sees opp mot § 4 (forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer) og § 5 (forvaltningsmål for arter).
- § 11 slår fast at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver.
- § 12 sier at tiltaket skal utføres ved hjelp av mest mulig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

§8 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapen om planområdet er basert på offentlig tilgjengelige kartinnsynsløsninger som Artskart og Naturbase, flyfoto og bilder samt generell kunnskap om miljøforhold i regionen. I slike områder med sterk menneskelig påvirkning og nærvær forventes det at ytterligere kartlegging av natur i liten grad ville økt kunnskapsgrunnlaget.

§9 Føre-var prinsippet

Det vurderes ikke som sannsynlig at tiltaket kan medføre omfattende, uforutsatte miljøkonsekvenser utover det som er vurdert i dette notatet. Dette da tiltaket berører en liten del av et større område med tilsvarende kvaliteter.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Utvidelsen av planområdet medfører beslag av en arealtype som allerede er påvirket av skogrydding, og berører kun en mindre del av et større område med tilsvarende vegetasjon. Terrenget i området er bratt, og det er lite sannsynlig at det vil være et stort utbyggingspress på tilsvarende arealer. På bakgrunn av dette vurderes tiltaket å bidra i liten grad til økt samlet belastning på sammenlignbare arealer i kommunen.

§11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

I tettbebygde strøk er fremmede plantearter en kjent utfordring. Det bør derfor gjøres en vurdering av om fremmede arter bør kartlegges før gjennomføring av tiltaket. Dette bekostes i så fall av tiltakshaver.

§12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Tiltaket er planlagt gjennomført med miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Det forventes at tiltakshaver utarbeider en MOP og har prosedyrer for å hindre påvirkning på miljøet, både internt og ut over plangrensen.

Kilder

- Artsdatabanken. (2025). Norsk rødliste for naturtyper 2025. Trondheim: Artsdatabanken. Tilgjengelig fra: <https://www.artsdatabanken.no>
- Artsdatabanken (2021). Norsk rødliste for arter. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken: [Artskart.no](https://www.artsdatabanken.no/Artskart.no)
- Kart og historiske flyfoto: [FINN kart - en ledende norsk karttjeneste](https://www.finnkart.no/)
- Miljødirektoratet: [Naturbase kart](https://www.naturbase.no/)
- NGU, (2024a). Kart over berggrunn. https://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/
- NGU, (2024b). Kart over løsmasser. [http://geo.ngu.no/kart/losmasse/](https://geo.ngu.no/kart/losmasse/)